

SE เปลี่ยนโลก

โรงไฟฟ้าพลังน้ำวัยโจ๋

B3

โรงไฟฟ้าพลังน้ำวัยโจ๋

SEเปลี่ยนโลก

■ เบญจวรรณ รัตนวิจิตร

จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้สร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เลิม บ้านแม่โจ้ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ หมู่บ้านปลายสุดในเขตป่าอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติศรีลานนา ทำให้ชุมชนบ้านแม่โจ้ที่เคยได้รับผลกระทบกับความแห้งแล้งอย่าง

หนัก กลับเป็นชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีน้ำใช้ในการเกษตรตลอดปี มีน้ำมาใช้นับกระแสไฟฟ้าและมีกลุ่มเยาวชน “วัยโจ๋แม่โจ้บ้านดิน” ที่ตื่นถิ่นมาดูแลชุมชน ดูแลรักษาป่า

โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำบ้านแม่โจ้ ได้รับการสนับสนุนจากเครือไทยออยล์ มูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม และกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ผ่านโครงการกลไกพลังงานสีเขียว เป็นโครงการต่อยอดจากโครงการพระราชดำริอ่างเก็บน้ำแม่เลิม โดยนำมาใช้นับกระแสไฟฟ้าก่อนส่งกลับคืนชุมชนไปใช้ในการเกษตร ทั้งนี้ ชุมชนซึ่งรวมกลุ่มกันในรูปแบบของ

วิสาหกิจชุมชนไฟฟ้าพลังน้ำบ้านแม่โจ้ และให้กลุ่มเยาวชนวัยโจ๋เป็นหัวหอกในการดูแลรักษาธรรมชาติ ปลูกจิตสำนึกรักป่า รักน้ำ ลดการตัดไม้ทำลายป่า และเพิ่มเนื้อที่ป่าให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนอย่างยั่งยืน

ขณะที่สามารถนำรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) มาใช้ในการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ผลิตรายการอินทรีย์และสมุนไพรไล่แมลง

บรรชา ทาจ้อย ประธานกลุ่มวัยโจ๋ กล่าวว่า สมาชิกกลุ่มวัยโจ๋ ขณะนี้มีอยู่ 18 คน ตั้งแต่อายุ 10 ปีขึ้นไป หน้าที่หลักนอกจากการดูแลโรงไฟฟ้าแล้ว จะให้ความสำคัญการดูแลอนุรักษ์ป่าชุมชน อุทยานแห่งชาติศรีลานนา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ ทั้งการสร้างแนวกันไฟ สร้างฝายชะลอน้ำ ดูแลไม่ให้มีการตัดไม้ทำลายป่า ขณะนี้กำลังจะขออนุญาตดูแลพื้นที่ป่าเพิ่มอีก 1,000 ไร่

ขณะที่ **กัณฑ์ฤทัย เล็กรามณรงค์** รองประธานกลุ่มวัยโจ๋ กล่าวว่า สมาชิกกลุ่มวัยโจ๋ ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี อย่างตนเองจบด้านฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย ทำงานได้ระยะหนึ่งแล้ว กลับมาพัฒนาบ้านเกิด ต้องยอมรับว่าปัจจุบันยังมีการตัดไม้อยู่ ส่วนใหญ่จะตัดเพื่อใช้สร้างที่อยู่อาศัย

“เรามีหลักฐานทุกต้นว่าอยู่ที่ไหน ซึ่งเราจะปลูกทดแทน กิจกรรมของกลุ่มจะเน้นไปที่การปลูกป่า ดูแลรักษา สร้างฝายชะลอน้ำ การปลูกป่าจะปลูกทุกประเภท บางชนิดจะได้นำไปเป็นอาหารของสัตว์ได้ แต่ปีจะปลูกจนถึงปลายเดือน ก.ค. หลังจากนั้นจะเน้นเรื่องการทำฝายเพื่อให้ป่าต้นน้ำมีความอุดมสมบูรณ์” กัณฑ์ฤทัยกล่าว

สำหรับกลุ่มเยาวชน “วัยโจ๋แม่โจ้บ้านดิน” เริ่มอนุรักษ์ป่ามาเป็นปีที่ 3 ก่อนที่โรงไฟฟ้าพลังน้ำแม่โจ้เสร็จ โดยอาศัยเงินบริจาคและพนักงานจิตอาสาเครือข่ายออยล์ ที่บริจาคเงินสนับสนุนซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็น

สุพัฒน์ หน่อแก้ว เจ้าหน้าที่ดูแลโรงไฟฟ้ากล่าวว่า จบจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ หลังจากทำงานเป็นโปรเจกต์เอนจิเนียริ์ได้ระยะหนึ่งอยากกลับมาพัฒนาบ้านเกิดและช่วยเหลือสังคม จึงรับหน้าที่ดูแลโรงไฟฟ้าพลังน้ำแม่โจ้ให้กับชุมชน หน้าที่เลี้ยงน้ำอาจไม่พอที่จะนำมาผลิตไฟฟ้า จึงคิดว่า

ฝายชะลอน้ำมีความสำคัญ จึงเริ่มเข้าไปสร้างฝายก่อนเพื่อให้มีน้ำไหลตลอดทั้งปี ตั้งเป้าไว้ว่าจะสร้างฝายให้ได้ 10 ฝายก่อน ที่เหลือจะเน้นดูแลฝายที่ชำรุด ตอนนี้โรงไฟฟ้าพลังน้ำแม่โจ้เริ่มกำลังการผลิตมาตั้งแต่เมื่อวันที่ 12 ก.พ.ที่ผ่านมา สร้างรายได้ให้กับชุมชนแล้ว จึงนำกำไรบางส่วนมาใช้ในการดูแลป่าต้นน้ำ สร้างฝายบางส่วนนำไปทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งตอนนี้ชาวบ้านลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงไปเป็นจำนวนมาก

โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำบ้านแม่โจ้ เป็นโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กแบบบ้านดินแห่งแรกที่ทำกรจำหน่ายไฟฟ้าเข้าระบบของ กฟภ. มีชุมชนได้รับประโยชน์จากโครงการ 111 ครัวเรือน ซึ่งถือเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อเกิดสำนึกรักธรรมชาติแก่เยาวชนท้องถิ่น ซึ่งจะกลายเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนของชุมชนอื่นๆ ต่อไป ๑๗